

Dosarul nr.3rh-33/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Gr.Cazacu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A.Minciuna, V.Sîrbu, V.Mihaila)

instanța de recurs: T.Chișca-Doneva, N.Vascan, M.Ghervas, V.Burduh, Iu.Bejenaru

Î N C H E I E R E

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Maria Ghervas
Victor Burduh
Iurie Bejenaru

examinând cererea de revizuire depusă de Maximov Ghenadie,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maximov Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea introducerii a 10 ani din vechimea de muncă pe perioada anilor 1991-2001 la recalcularea pensiei din anul 2001, achitarea despăgubirii pentru neachitarea pensiei în mărime de 16% pentru fiecare an din perioada 2001-2018, precum și recalcularea pensiei lunare curente adăugând 16% la pensia actuală primită stabilind pensia de 80% din salariul de funcție achitat procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției,

împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 19 februarie 2019 Maximov Ghenadie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea introducerii a 10 ani din vechimea de muncă pe perioada anilor 1991-2001 la recalcularea pensiei din anul 2001, achitarea despăgubirii pentru neachitarea pensiei în mărime de 16% pentru fiecare an din perioada 2001-2018, precum și recalcularea pensiei lunare curente adăugând 16% la pensia actuală primită stabilind pensia de 80% din salariul de funcție achitat procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției.

În motivarea acțiunii reclamantul Maximov Ghenadie a invocat că, la stabilirea pensiei ca fost procuror în anul 2001, Secția cadre a Procuraturii Generale a Republicii Moldova a comis o eroare în certificat la calcularea vechimii în muncă, și anume a fost indicat faptul că, în perioada anilor 1991-2001, adică la momentul calculării pensiei, nu a lucrat nicăieri.

A menționat că, nu a fost notificat cu privire la acest certificat și nu a luat cunoștință cu conținutul acestuia.

A susținut că această eroare a influențat în mod semnificativ asupra mărimii pensiei reclamantului, și în schimbul a 80% din salariul de procuror care i se cuvine în conformitate cu legislația, pensia sa a fost calculată și i s-au achitat doar 64 %, astfel nu i s-a achitat 16% lunar din suma care i se cuvine spre achitare din anul 2001 până în 2018.

A indicat că, în rezultatul verificării, s-a stabilit că, în anul 2001, Secția Cadre a Procuraturii Generale a Republicii Moldova a eliberat un certificat incorect în care a indicat în mod eronat că din anul 1991, după demisia din cadrul Procuraturii Generale, și până la pensionare în anul 2001, și anume 10 ani, nu a lucrat nicăieri, deși are toate înscrierile corespunzătoare în carnetul de muncă, din care reiese că în perioada indicată a lucrat în cadrul instituțiilor de stat și în cadrul unor structuri mari private, care au achitat în mod regulat impozitele și plățile sociale (documentele privind această perioadă sunt la Casa Teritorială de Asigurări Sociale), iar vechimea reclamantului în muncă constituie 35 de ani, din anul 1966 până în 2001, la momentul stabilirii pensiei, adică i se cuvine o pensie de 80% din salariul de procuror și nu 64% cât primește la moment.

A remarcat că, abia la 29 august 2017 a aflat despre eroarea comisă, atunci când s-a adresat la CNAS de a îi recalcula pensia în conformitate cu legislația RM, fapt care a fost realizat abia în noiembrie 2018, deși doar în limitele a 64%.

A menționat că, este obligat să se adreseze cu rugămintea de a-i introduce în vechimea în muncă cei 10 ani omiși și de a face recalcularea pensiei până la 80%.

A declarat că în perioada anilor 1991-2001, a lucrat și a achitat impozitele la fondul social de pensii în cadrul următoarelor organizații, și anume: din 16 aprilie 1991 până la 03 februarie 1992, a activat ca vicepreședinte al companiei „Alternativa”; din 24 februarie 1992 până la 05 aprilie 1993, a activat ca consilier juridic la „Veta” SRL; din 14 aprilie 1993 până la 25 decembrie 1998, a activat ca director al Biroul de Avocați „Regul”; din 01 ianuarie 1999 până la 05 noiembrie 2001 (momentul stabilirii pensiei), a activat ca avocat în cadrul Biroului de Avocați sect. Botanica, mun. Chișinău, unde activează până în prezent.

A comunicat că toate aceste locuri de muncă sunt indicate în carnetul de muncă și sunt confirmate de certificatele de la locul de muncă, certificatele de la inspectoratul fiscal, certificatele de achitare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

A susținut reclamantul că, pretenția depusă la data de 16.01.2019 nr. de intrare M-110/19 a fost respinsă.

A solicitat obligarea introducerii a 10 ani din vechimea în muncă pe perioada anilor 1991-2001 la recalcularea pensiei din anul 2001, achitarea despăgubirii pentru neachitarea pensiei în mărime de 16% pentru fiecare an din perioada 2001-2018, precum și recalcularea pensiei lunare curente adăugând 16% la pensia actuală primită stabilind pensia de 80 % din salariul de funcție achitat Procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată depusă de către Maximov Ghenadie a fost admisă parțial, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să ia în considerație și să

introducă 10 ani în vechimea de muncă a lui Maximov Ghenadie pe perioada anilor 1991-2001. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Maximov Ghenadie diferența pensiei pentru vechime în muncă în mărime de 16% ținând cont de majorarea salariului procurorului, pe perioada anilor din 05.04.2013- 2018 inclusiv. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să-i recalculeze lui Maximov Ghenadie pensia pentru vechime în muncă în mărime de 80% din salariul de funcție achitat Procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției, începând cu data de 05.04.2013. În rest pretențiile s-au respins, ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de reprezentantul Casei Naționale de Asigurări Sociale. S-a admis cererea de apel declarată de Maximov Ghenadie. S-a casat hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, în partea respingerii pretenției cu privire la obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să achite lui Maximov Ghenadie o despăgubire pentru sumele neprimite (diferența) pensiei pentru vechime în muncă în mărime de 16% ținând cont de majorarea salariului procurorului pentru fiecare an din perioada 2001- 05.04.2013 și s-a emis în această parte o nouă hotărâre prin care: S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Maximov Ghenadie o despăgubire pentru sumele neprimite (diferența) pensiei pentru vechime în muncă în mărime de 16% ținând cont de majorarea salariului procurorului pentru fiecare an din perioada 05.11.2001-05.04.2013. În rest hotărârea primei instanțe s-a menținut.

La 05 decembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

Prin decizia din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a casata integral decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie prin care:

S-a respins acțiunea depusă de Maximov Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea introducerii a 10 ani din vechimea de muncă pe perioada anilor 1991-2001 la recalcularea pensiei din anul 2001, achitarea despăgubirii pentru neachitarea pensiei în mărime de 16% pentru fiecare an din perioada 2001-2018, precum și recalcularea pensiei lunare curente adăugând 16% la pensia actuală primită stabilind pensia de 80% din salariul de funcție achitat procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției ca fiind neîntemeiată.

La 05 iunie 2020 Maximov Ghenadie a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, solicitând casarea deciziei instanței de recurs, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi decizii de respingere a cererii de recurs declarată de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de revizuire Maximov Ghenadie a indicat prevederile art.449 lit. h) Cod de procedură civilă.

S-a menționat în cererea de revizuire că instanța de recurs prin decizia din 11 martie 2020 a aplicat retroactiv legea, prin urmare aplicarea retroactivă a legii a dus la încălcarea dreptului și libertății fundamentale a revizuientului Maximov Ghenadie.

La caz, Maximov Ghenadie a anexat hotărârea CtEDO din 04 februarie 2020, cauza Furtună vs Republica Moldova, cererea nr.54104/07, prin care s-a reținut încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Furtună, care s-a adresat CtEDO și a criticat instanțele naționale pentru nerespectarea argumentului său potrivit căruia prevederile Legii nu au efect retroactiv.

Consideră că hotărârea CtEDO din 04 februarie 2020, cauza Furtună vs Republica Moldova, are relevanță la caz și în conformitate cu prevederile art. 449, lit. h) Cod de procedură civilă, există un temei incontestabil de retractare a actelor judecătorești contestate.

A indicat că la stabilirea pensiei lui Maximov Ghenadie în calitate de fost procuror în 2001, Secția cadre a Procuraturii Generale a Republicii Moldova a comis o eroare în certificat la calcularea vechimii în muncă, și anume, nu a fost inclus perioada stagiului de muncă de 10 ani (1991-2001), deși sunt toate înscrierile corespunzătoare în carnetul de muncă, din care reiese că în perioada indicată a lucrat în cadrul instituțiilor de stat și în cadrul unor structuri mari private, care au achitat în mod regulat impozitele și plățile sociale, iar vechimea sa în muncă constituie 35 de ani, din 1966 până în 2001. Maximov Ghenadie nu a fost notificat cu privire la acest certificat și nu a luat cunoștință cu conținutul acestuia. Anume datorită neincluzării a acelor 10 ani, lui Maximov Ghenadie nu i se achită acele 16%, ultimul prin cererea de chemare în judecată a solicitat de a include 10 ani de vechime de muncă, cerință care a fost lăsată fără examinare de către instanța de recurs.

Astfel, a declarat că prin decizia din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, Maximov Ghenadie este privat de dreptul său social, legal dobândit, inclusiv și în partea încăsării pensiei pentru 10 ani de stagiul de muncă, pentru care a fost achitată de ultimul, prima de asigurări sociale fapt confirmat prin probele anexate la materialele cauzei.

A relatat că, în sensul art. 54 din Constituția Republicii Moldova, potrivit prevederilor Convenției Europene și a Protocoalele sale, orice restrângere a drepturilor și a libertăților omului trebuie să se bazeze pe lege; să urmărească un scop social semnificativ, legitim (de exemplu, siguranța publică, protecția moralității, a drepturilor și intereselor legitime ale altor persoane), să fie necesară într-o societate democratică (să fie urmărită proporțional cu un scop social, legitim). Neîndeplinirea uneia din aceste trei condiții duce la încălcarea drepturilor și a libertăților omului, care se bucură de o protecție jurisdicțională în condițiile legii, în speță nu se regăsesc nici una din cele 3 condiții, respectiv, acțiunile/inacțiunile admise de CNAS, manifestate prin restrângerea drepturilor lui Maximov Ghenadie, anume prin neachitarea în volum deplin a dreptului la pensie, sunt ilegale, nefondate, abuzive. Jurisprudența CEDO atestă în acest sens că Statul este responsabil pentru omisiunile autorităților cărora le-a delegat sarcini în vederea

respectării drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și care nu au întreprins măsuri prompte și adecvate în vederea executării acestora.

În sensul consolidării poziției se face trimitere și la art. 1 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, care prevede „Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sânt garantate”.

A menționat ca și în situația lui Furtună vs R.Moldova, în speță, lui Maximov Ghenadie prin soluția instanței de judecată i s-a încălcat încă un drept fundamental și anume dreptul de proprietate.

În concluzie revizuiantul Maximov Ghenadie a relatat că ignorarea erorilor enunțate ar însemna nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, ce ar egala cu încălcarea dreptului persoanei la un proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO și art.1 Primul Protocol adițional la CEDO.

La 15 iunie 2020, în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia cererii de revizuire depusă de Maximov Ghenadie, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referință conform prevederilor art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Totodată, conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în cererea de revizuire, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 448 alin. (2) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire împotriva unei hotărâri care, fiind supusă căilor de atac, a fost menținută,

modificată sau casată, emițându-se o nouă hotărâre, se soluționează de instanța care a menținut, a modificat hotărârea sau a emis o hotărâre nouă.

Se reține că, prin decizia din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a casata integral decizia din 30 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 25 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie prin care:

S-a respins acțiunea depusă de Maximov Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea introducerii a 10 ani din vechimea de muncă pe perioada anilor 1991-2001 la recalcularea pensiei din anul 2001, achitarea despăgubirii pentru neachitarea pensiei în mărime de 16% pentru fiecare an din perioada 2001-2018, precum și recalcularea pensiei lunare curente adăugând 16% la pensia actuală primită stabilind pensia de 80% din salariul de funcție achitat procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Din dispozițiile legale sus-arătate urmează că, revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare, prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecătii în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale. De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate.

Din textul cererii de revizuire se atestă că, Maximov Ghenadie a indicat art.449 lit. h) Cod de procedură civilă care prevede că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Având ca temei prevederile enunțate, revizuentul Maximov Ghenadie a anexat la cererea de revizuire hotărârea CtEDO din 04 februarie 2020, cauza Furtună vs Republica Moldova, cererea nr.54104/07, prin care s-a reținut încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale lui Furtună, care s-a adresat CtEDO și a criticat instanțele naționale pentru nerespectarea argumentului său potrivit căruia prevederile Legii nu au efect retroactiv.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că pentru a declara revizuire în temeiul invocat de revizuent, trebuie să existe o hotărâre a Curții Europene a Drepturilor Omului în care să se constate încălcarea unui drept sau a unei libertăți fundamentale ale omului, în pricina a cărei act judecătoresc se solicită a fi revizuit.

Argumentele invocate în suportul revizuirii deciziei instanței de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu le poate reține, deoarece pretinsele circumstanțe invocate de revizuent nu

sunt susceptibile să influențeze soluția instanței de recurs, iar ultimul nu a prezentat sau nu a invocat hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului prin care s-a constatat încălcarea unui drept al său, fiind o condiție obligatorie pentru a putea invoca drept temei de revizuire dispozițiile art. 449 lit. h) din Codul de procedură civilă, or în cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Mai mult, raționamentelor CEDO în cauza Furtună împotriva Republicii Moldova (cererea nr. 54104/07 din 04 februarie 2020) invocate de revizuent în sportul susținerii cererii de revizuire nu sunt aplicabile speței, deoarece sunt distincte de circumstanțe de fapt ale cauzei, având subiecți de drept diferiți.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că, admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine și principiului securității raporturilor juridice, care presupune respectul față de principiul lucrului judecat și ar constitui o violare a art.6 5§1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 31 ianuarie 2012 în cazul Pîrnău și alții contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că, securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Prin urmare, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, temeiurile invocate de revizuent nu și-au găsit confirmare în sensul art. 449 lit.h) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de Maximov Ghenadie ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 195, art. 230, art. 257 alin. (1) și (2) și art. 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 269-270 și art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maximov Ghenadie împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții Supreme de Justiție, în

cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Maximov Ghenadie împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind obligarea introducerii a 10 ani din vechimea de muncă pe perioada anilor 1991-2001 la recalcularea pensiei din anul 2001, achitarea despăgubirii pentru neachitarea pensiei în mărime de 16% pentru fiecare an din perioada 2001-2018, precum și recalcularea pensiei lunare curente adăugând 16% la pensia actuală primită stabilind pensia de 80% din salariul de funcție achitat procurorului din cadrul Procuraturii Generale în exercițiul funcției

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Nina Vascan

Maria Ghervas

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

